

El feminisme més combatiu

Tres col·lectius feministes i antipatriarcal, amb uns discursos i unes praxis diferents, lluiten contra el que consideren una mateixa repressió del sistema

Acabada la dictadura, el 1976 es van organitzar les primeres Jornades Catalanes de la Dona. Un any abans, el 1975, havia aparegut el Front d'Alliberament Gai de Catalunya. Quasi quaranta anys després, algunes de les crítiques i de les reivindicacions d'aquests dos moviments es mantenen ben vives en alguns col·lectius de Girona, allunyats de l'esfera institucional.

>> *Berta Camps en un moment del curt Ens enterreu la vida avortant-nos la llibertat, de les Goges de Celrà.*

MAR CAMPS > TEXT

MARIONA ESCRIU > FOTOS

Darrerament, a les comarques de Girona, n'han aparegut tres: les Goges, de Celrà, Malapècora, de Girona i Salt, i Brot Bord de les Comarques Gironines, que té una assemblea a Girona. El passat 7 de març també es van presentar Les Heretges, una assemblea feminista del Pla de l'Estany; i, el 8 de març, l'Associació Xarxa Dones Girona, que uneix diversos col·lectius de dones i les secretaries de la dona dels sindicats UGT i CCOO i dels partits po-

lítics PSC, ICV, CUP i ERC a Girona. En aquest context, Goges, Malapècora i Brot Bord són els col·lectius feministes i antipatriarcal apareguts recentment que estan més actius i que es mantenen al marge de les institucions en terres gironines.

Les Goges de Celrà, de dones d'aigua a dones que reivindiquen

A Celrà, les parets parlen. Prop de l'antiga fàbrica modernista de Can Pagans, hi ha una gran pintada que diu: «Que només els petons ens tapin la boca. Celrà diu no a la violència masclista». Tot conversant amb la paret de davant, hi ha una altra pintada: «Vas néixer per ser real, no perfecta», acompanyada del símbol de la dona. Potser és cosa de goges. A Celrà, al Congost, hi havia un cau de goges. Eren dones d'aigua o bruixes bones, esmunyedisses i a vega-

Les Goges, Malapècora i Brot Bord són els col·lectius feministes i antipatriarcal actualment més actius a la comarca del Gironès

>> Manifestació a Girona del Dia de la Dona convocada sota el lema «Nosaltres parim, nosaltres decidim».

des entremaliades, que sortien de nit i feien la bugada al riu Ter.

L'any 1998, les Goges van tornar a aparèixer a Celrà. És el nom d'un col·lectiu format per dones, que es van organitzar per aconseguir diners per pagar les multes dels insubmisos que es negaven a fer el servei militar. A partir d'aquí, van començar a organitzar actes contra la violència masclista, concerts i exposicions d'art per la Festa Major i van col·laborar, durant molts anys, amb el projecte d'una escola de Nicaragua. Llavors, les parets també parlaven a Celrà. A les parets del poble s'hi llegia: «Dona dona guerra», «Estima com vulguis» o «Nosaltres parim, nosaltres decidim».

Les Goges es van acabar dissolent el 2003, però han tornat a aparèixer el 2013. Ara, són un col·lectiu format per noies i dones de Celrà. Recentment, han organitzat una exposició de dones al local de joves del poble i una concentració i *performance* contra la violència masclista el passat 25 de novembre, Dia Internacional contra

la violència de gènere. També han fet una *performance* contra l'avantprojecte de llei de l'avortament d'Alberto Ruiz-Gallardón i un vídeo titulat *Ens enterreu la vida avortant-nos la llibertat*. Els agrada el nom de Goges, que remet al caràcter entremaliat i rialler d'aquestes bruixes bones que tenien caus a Celrà. Ara, però, ja no surten a rentar la roba al riu.

Malapècora, contra qualsevol recriminació

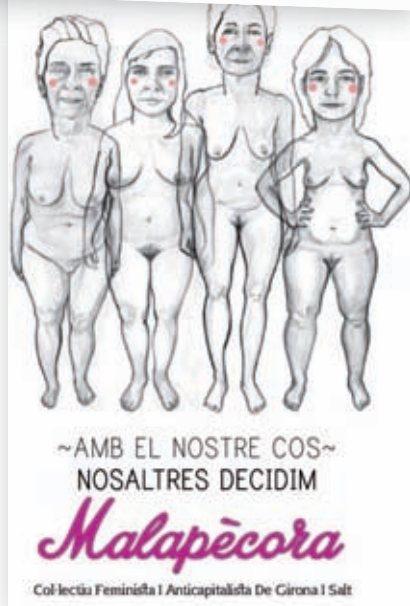
Una pècora és una ovella, però una «mala pècora» és un insult per parlar de la malícia amb què actuaria una dona. El nom del col·lectiu feminista Malapècora és una crítica a l'insult i un homenatge a totes les dones que actu-

Recentment, les Goges han organitzat una exposició de dones al local de joves del poble i una concentració i performance contra la violència masclista

en de manera controvertida i lliure, més enllà de qualsevol recriminació.

Malapècora està format per dones de Girona i Salt, i es van presentar oficialment com a col·lectiu el passat mes de novembre. Algunes d'elles ja havien estat en altres col·lectius feministes o són activistes de moviments socials. Prenen com a referent antics col·lectius de Girona com «Dona Revoluciona» o «Plataforma Feminista», dels anys setanta, o la «Plataforma Antipatriarcal», activa fins al 2012.

Fan una crítica al patriarcat, entenent el patriarcat com a sistema social dominat per la figura del pare en l'esfera privada i de l'home en l'esfera social. Davant d'aquest fet, pretenen l'apoderament de les dones. Al mateix temps, rebutgen les categories de gènere i denuncien que a les persones se'ls dicti com han d'actuar i ser segons si han nascut homes o dones. Fan una crítica al sistema capitalista i assenyalen que, en l'actual context de crisi,

>> Mural de les Goges de Celrà.
A l'esquerra, diversos cartells
dels col·lectius feministes.

s'agreuja la precarietat de les dones en l'àmbit laboral i econòmic.

Mantenen reivindicacions tan antigues i tan vigents com la de l'avortament lliure i gratuït. Després d'haver aconseguit aquest dret, l'avantprojecte de llei de l'avortament d'Alberto Ruiz-Gallardón vol anul·lar-lo. I a Girona ja s'han sentit les protestes en contra. El passat 9 de febrer, a Banyoles es va interrompre una missa amb una acció a favor de l'avortament. I el passat 8 de març, Dia Internacional de la Dona, Goges, Malapècora, Les Heretges i Xarxa Dones Girona van convocar una manifestació unitària sota el lema «Nosaltres parim, nosaltres decidim».

Brot Bord de les Comarques Gironines, defensant la diferència

El Brot Bord apareix el 2009 a partir d'un grup de persones que formaven

Brot Bord reivindica poder mostrar la ploma sense escandalitzar. Reneguen de l'ideal de l'amor romàntic i fan una crítica al que anomenen «l'euro rosa»

part de Joves per l'Alliberament Gai, una escissió del Front d'Alliberament Gai de Catalunya. Malgrat això, Brot Bord no lluita simplement per l'alliberament gai, sinó que pretén lluitar contra el patriarcat, l'homofòbia i la transfòbia. Brot Bord té assemblees a Girona, Barcelona, Tarragona, València i al Baix Llobregat, i és un col·lectiu proper a l'Esquerra Independentista.

Destaca el nom d'aquest col·lectiu: Brot Bord. Podríem dir que un brot bord és un fruit infèril. Brot bord és una traducció que ha fet el mateix col·lectiu del terme *queer*, que en anglès significa «estrany», i que a principi del segle XX s'utilitzava despectivament per parlar dels homosexuals. Ara el terme *queer* és reivindicat pels col·lectius d'alliberament gai, lèsbic, transsexual i intersexual. La paraula «bord» també reivindica la diferència i desviació respecte a allò convencional. Als anys noranta, al voltant de la paraula *queer* es va articular la Teoria *Queer*. El discurs del Brot Bord, en certa mesura, beu d'aquesta teoria. La Teoria *Queer* sosté que l'orientació del disseny sexual, la identitat sexual i el gènere de les persones són una construcció social i no fonamentada biològicament. El Brot Bord divulga el discurs *Queer* des de les seves assemblees i amb la seva revista, *l'Abordatge*.

Reivindiquen poder mostrar la ploma sense escandalitzar. Reneguen de l'ideal de l'amor romàntic i fan una

>> La convocatòria va aplegar mig miler de persones a l'avinguda Jaume I de Girona. A la dreta, abans de començar la manifestació unitària, a les escales de la Catedral de Girona.

crítica al que anomenen «l'euro rosa», l'oci ideat per als homosexuals amb una finalitat simplement lucrativa. Denuncien «l'exili sexual», el fet que les persones hagin de marxar dels seus pobles i ciutats per la seva orientació sexual. També defensen que aquestes persones no restin aïllades en barris concrets o en entorns determinats, i manifesten: «No volem barris, volem la ciutat sencera». Reclamen allò que les parets de Celrà ja fa anys que deien: «Estima com vulguis».

Aquests col·lectius són l'expressió d'un malestar respecte a les qüestions de gènere i patriarcat. Ens recorden la violència de gènere i les desigualtats per qüestions de sexe. Continuen defensant l'avortament lliure i gratuït, com ja es reivindicava a les Jornades Catalanes de la Dona de l'any 1976. Ens fan replantejar la nostra manera d'actuar i estimar, més enllà de les convencions socials. Són conscients, però, de ser col·lectius que no aglutinen gaire gent, i sovint diuen que topen amb dificultats per estendre el seu missatge a les persones que no estan familiaritzades amb aquests temes o amb moviments socials que s'allunyen

dels discursos institucionals. En un context polític eclipsat per la qüestió nacionalista i per les penúries econòmiques, aquestes reivindicacions sovint són oblidades

o considerades irrisòries perquè hi ha qui no les veu prioritàries. Tot i això, també és cert que l'avantprojecte de llei de l'avortament ha donat novament visibilitat a aquests col·lectius.

El 8 de març, Dia Internacional de la Dona, Goges, Malapècora, Les Heretges i Xarxa Dones Girona van convocar una manifestació unitària sota el lema «Nosaltres parim, nosaltres decidim»

Heretges i goges, (males) pècores i brots (bords) són paraules que ens remeten a un imaginari llunyà i rural. Han pres aquestes paraules i els han dotat d'una significació controvertida. Avui les heretges ja no són cremades. Algunes irrompen en misses per cridar a favor de l'avortament, tal com es va fer el passat 9 de febrer en una església de Banyoles. Les Goges a Celrà tampoc no surten a rentar la roba per deixar-la ben neta. Avui fan *performances*.

Mar Camps és graduada en humanitats.